

Zagreb, 30. travnja 2026.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Objava rezultata OECD-ova *Istraživanja općega pedagoškog znanja učitelja*

U četvrtak 30. travnja 2026. godine Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja objavio je rezultate *Istraživanja općega pedagoškog znanja učitelja* provedenoga 2024. godine u okviru četvrtoga ciklusa Međunarodnoga istraživanja o učenju i poučavanju TALIS 2024 (engl. *Teaching and Learning International Survey – TALIS*) koje provodi Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD).

U istraživanju je sudjelovalo osam zemalja: Čile, Hrvatska, Južna Afrika, Maroko, Poljska, Portugal, Saudijska Arabija i Sjedinjene Američke Države. U Republici Hrvatskoj istraživanje je provedeno u proljeće 2024. godine u 293 osnovne škole, a sudjelovala su ukupno 2282 učitelja od petoga do osmoga razreda.

Glavni je cilj provedbe istraživanja bio prikupiti međunarodno usporedive pokazatelje o temeljnome znanju učitelja iz područja opće pedagogije, didaktike i obrazovne psihologije koje je učiteljima potrebno za učinkovito poučavanje i stvaranje poticajnih okruženja za učenje svih učenika. Prikupljeni podatci i pokazatelji vrlo su vrijedni za odgojno-obrazovni sustav i donositelje obrazovnih politika jer omogućuju utvrđivanje jakih i slabih područja u bazi znanja učiteljske profesije u kontekstu suvremenoga poučavanja te analizu utjecaja različitih čimbenika na opće pedagoško znanje učitelja. Rezultati istraživanja mogu se upotrijebiti u svrhu unapređenja inicijalnoga obrazovanja i programa profesionalnoga razvoja učitelja kako bi se osigurala visokokvalitetna učiteljska baza znanja u skladu s nacionalnim prioritetima, pružila potpora politici privlačenja i zadržavanja visokokvalitetnih učitelja te osnažio ugled i status učiteljske profesije.

U nastavku su navedeni glavni rezultati istraživanja za Republiku Hrvatsku, dok je sveobuhvatno nacionalno izvješće „TALIS 2024: Opće pedagoško znanje učitelja u kontekstu suvremenoga poučavanja” dostupno na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja na poveznici <https://www.ncvvo.hr/medunarodna-istrazivanja/talis/>. Međunarodno izvješće i baza podataka istraživanja objavljeni su na službenim stranicama OECD-a na poveznici <https://www.oecd.org/en/about/projects/teacher-knowledge-survey-tks.html>.

Rezultati

Najbolji prosječan rezultat u istraživanju postigli su učitelji iz Portugala (274 boda), a najlošiji učitelji iz Saudijske Arabije (218 bodova). Učitelji iz Hrvatske ostvarili su prosječan rezultat od 269 bodova koji se statistički značajno ne razlikuje od prosječnoga rezultata zemalja OECD-a (266 bodova), ali je viši od prosjeka svih zemalja sudionica (250 bodova). Hrvatski rezultat statistički se značajno ne razlikuje od rezultata učitelja iz SAD-a, kao ni od učitelja iz Poljske, iako je rezultat učitelja iz Poljske statistički značajno bolji od prosjeka OECD-a.

Treću, naprednu razinu općega pedagoškog znanja u Hrvatskoj dostigla je oko trećina učitelja (33,9 %), što otprilike odgovara prosjeku OECD-a (33,4 %), ali je više od prosjeka svih zemalja sudionica (21,5 %). Na drugoj, odnosno srednjoj razini općega pedagoškog znanja nalazi se nešto više od polovine učitelja u Hrvatskoj (51,9 %), što otprilike odgovara prosjeku OECD-a (51,2 %), ali je više od prosjeka svih zemalja sudionica (41,8 %). Na najnižoj, osnovnoj razini općega pedagoškog znanja nalazi se 14,3 % učitelja u Hrvatskoj, što otprilike odgovara prosjeku OECD-a (15,4 %), ali je manje od prosjeka svih zemalja sudionica (36,7 %).

U Hrvatskoj su najbolji prosječan rezultat od 286 bodova ostvarili učitelji modernih stranih jezika, a najlošiji prosječan rezultat od 258 bodova učitelji Tjelesne i zdravstvene kulture. U odnosu na učitelje svih drugih predmeta, učitelji modernih stranih jezika u Hrvatskoj ostvarili su 14 bodova više, a učitelji iz područja čitanja, pisanja i književnosti (Hrvatski jezik i materinski jezici) 7 bodova više. S druge strane, u odnosu na učitelje koji poučavaju sve druge predmete, učitelji Matematike ostvarili su 7 bodova manje, učitelji Tehničke kulture 9 bodova manje, učitelji Informatike 12 bodova manje, učitelji Grčkoga i Latinskoga jezika 14 bodova manje, a učitelji Tjelesne i zdravstvene kulture 19 bodova manje. Prosječni rezultati učitelja iz područja prirodnih znanosti (Biologija, Kemija, Fizika i Priroda), učitelja iz područja društvenih znanosti (Povijest i Geografija), učitelja iz područja religije i etike (Vjeronauk) te učitelja umjetničkih predmeta (Likovna i Glazbena kultura) statistički se značajno ne razlikuju od rezultata učitelja koji ne poučavaju te predmete.

Od svih zemalja sudionica, Hrvatska bilježi najmanji udio varijance između škola, što upućuje na zaključak da većina škola odražava distribuciju općega pedagoškog znanja zabilježenu na nacionalnoj razini te da su hrvatske škole međusobno slične po distribuciji općega pedagoškog znanja učitelja.

U Hrvatskoj su učitelji sa završenim diplomskim studijem ostvarili statistički značajno bolji prosječan rezultat (+17 bodova) od učitelja sa završenim preddiplomskim studijem. Najbolji rezultat ostvarili su učitelji sa završenim redovnim nastavničkim programima (272 boda) te učitelji s kraćim programima osposobljavanja nakon stjecanja nenastavničke diplome određene struke (274 boda), pri čemu nije zabilježena statistički značajna razlika u prosječnome rezultatu između tih dviju skupina učitelja. Učitelji koji su završili samo predmetno obrazovanje ostvarili su prosječan rezultat od 252 boda, što je za 17 bodova statistički značajno lošiji rezultat od učitelja s redovnim nastavničkim obrazovanjem i to nakon što se uzmu u obzir karakteristike učitelja i škola. Učitelji u Hrvatskoj koji poučavaju predmet za koji su završili formalno obrazovanje ostvarili su prosječno 17 bodova više na ljestvici općega pedagoškog znanja od učitelja čije inicijalno obrazovanje nije bilo usmjereno na predmet koji poučavaju.

U Hrvatskoj se 79,4 % vremena tijekom nastavnoga sata utroši na stvarno poučavanje i učenje, 11,5 % vremena na održavanje discipline, a 8,8 % vremena na administrativne poslove. Učitelji na trećoj, odnosno naprednoj razini općega pedagoškog znanja utroše više vremena na stvarno poučavanje i učenje (+9,1 %) te manje vremena na održavanje discipline (-4,3 %) i na administrativne poslove (-4,3 %) od učitelja na prvoj, odnosno osnovnoj razini. Veća razina općega pedagoškog znanja učitelja u Hrvatskoj je pozitivno povezana s većim udjelom vremena koji se tijekom nastavnoga sata utroši na stvarno učenje i poučavanje, a negativno povezana s udjelom vremena koji se utroši na uspostavljanje discipline i administrativne poslove

Manje je vjerojatno da će učitelji s većom razinom općega pedagoškog znanja u Hrvatskoj navesti da doživljavaju stres zbog različitih ponašanja učenika. Veća razina općega pedagoškog znanja također značajno pomaže učiteljima u Hrvatskoj u smanjivanju stresa uzrokovanoga dodatnim obvezama koje nastaju kao posljedica odsutnosti drugih nastavnika te stresa uzrokovanoga kontinuiranim profesionalnim razvojem. Negativan odnos između općega pedagoškog znanja i stresa koje izaziva kontinuirani profesionalni razvoj prisutan je u svim zemljama sudionicama.

Iako je veća vjerojatnost da će učitelji u Hrvatskoj koji posjeduju veće opće pedagoško znanje navesti da vole predmet koji poučavaju, u Hrvatskoj nije utvrđena povezanost između općega pedagoškog znanja učitelja i uživanja u poučavanju te namjere napuštanja profesije u sljedećih pet godina.